

Per què el castellà ha de ser oficial

«No entendre-ho és caure en l'error ridícul del nacionalisme espanyol: l'essencialisme»

Un amable comentarista del meu article de la setmana passada em demanava: ?Ens podeu justificar en un altre article per què el castellà ha de ser oficial segons la futura Constitució catalana?? Encantat de la vida. Ho faré de forma molt senzilla: la nova República catalana ha de ser un instrument al servei de tots els ciutadans del país, i més de la meitat d'aquests ciutadans tenen el castellà com a llengua materna. Per tant, com a servei i reconeixement a tots ells, el castellà hi ha de ser tan oficial com el català.

Crec que amb aquestes raons n'hi ha de sobres, però afegiré tres observacions més. La primera, de caire polític i demoscòpic. Pel que fa als partits, tant CiU, de forma clara, com ERC, amb la boca petita, l'accepten. Només la CUP, pel que en sé, rebutja l'oficialitat castellà. I una enquesta a RAC-1 donava que el 85% dels oients hi estaven d'acord, cosa que concorda totalment amb la meva percepció.

La segona és de caire sociolingüístic. Una de les crítiques que es fan al fet que el castellà tingui estatut de cooficialitat és que això perjudicarà al català. En alguns casos, hi ha comentaristes que arriben a dir que fóra la sentència de mort per al català. Discrepo absolutament. El català està en situació precària, és cert, però no és degut al seu estatut legal. Quan jo tenia quinze anys, el català no era cooficial i parlava en català amb tothom. Avui, els meus fills de quinze anys parlen en castellà amb gairebé tots els seus companys de classe, tot i que fan immersió en català i que el català és llengua oficial.

Això que acabo d'explicar és elemental. El problema del català no és de reconeixement legal, sinó de demografia. El problema és que els catalanoparlants estem cada cop més minoritzats i, en la barreja, hi guanya la llengua forta: el castellà. Voleu salvar el català? Doneu-me dos milions de persones que siguin monolingües en català, que emigrin a Catalunya els propers deu anys i que tinguin quatre fills per família. Veureu què de pressa s'arreglaria, el català. La qüestió, és clar, és que aquests dos milions de persones no existeixen.

Tercer comentari, de caire ideològic. Jo no sóc essencialista. Crec que Catalunya no existia fa 2.000 anys, que va començar a existir una mica fa 1.000 anys, que existeix ara, que potser no existirà d'aquí a 2.000 anys més. Les nacions no són essències eternes ni intangibles: evolucionen històricament. No entendre-ho és caure en l'error ridícul del nacionalisme espanyol: l'essencialisme. I, si no som essencialistes, haurem de saber que la nació catalana pot evolucionar i evolucionar: fa 100 anys, era una nació bàsicament monolingüe; avui és una nació bàsicament bilingüe. Per què no hauríem de fixar aquest fet evident en una Constitució?